

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 94/2019 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om ökad utbildning av talterapeuter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 94/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Mikko Savola /cent:

Vilka direkta åtgärder ämnar regeringen vidta för att öka antalet utbildningsplatser för talterapeuter och trygga ett tillräckligt antal yrkesmänniskor i branschen i hela Finland?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I 7 § 3 momentet (1172/2014) i universitetslagen (558/2009) fastställs att närmare bestämmelser om examina som kan avläggas vid universiteten, målen för examina, studiernas uppläggning och andra grunder för studierna samt vilka examina som kan avläggas vid de olika universiteten (utbildningsansvar) utfärdas genom förordning av statsrådet. I samma moment fastställs att det genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet, vilken bereds i samarbete med universiteten, utfärdas bestämmelser om den närmare fördelningen av utbildningsansvaret mellan universiteten.

Syftet med regleringen av universitetens utbildningsansvar är att trygga deras utbildningsutbud inom alla områden enligt samhällets behov, säkra att universitetsutbildningen är ändamålsenligt dimensionerad och att resurserna allokeras optimalt samt att stärka universitetens möjligheter att bemöta kompetensbehoven i samhället, vetenskapliga förändringar och att profilera sig för sina specialiteter.

I statsrådets förordning om universitetsexamina (794/2004; nedan examensförordningen) fastställs universitetens utbildningsansvar fördelat över utbildningssektorer och examina. I en bilaga till examensförordningen finns en förteckning över utbildningssektorer, namn på de examina som ingår där samt universitet där dessa examina kan avläggas.

Fördelningen av universitetens utbildningsansvar regleras närmare i undervisnings- och kulturministeriets förordning om precisering av universitetens utbildningsansvar (1451/2014; nedan förordningen om utbildningsansvar). I bilagan till förordningen finns

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 94/2019 rd

en förteckning över de områden inom vilka universiteten anordnar utbildning för lägre och högre högskoleexamen på det humanistiska, pedagogiska, naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och tekniska utbildningsområdet samt över fördelningen av utbildningsansvaret mellan universiteten. Utbildningsansvaret för logopedi regleras genom förordningen ovan om utbildningsansvar för att säkerställa kontinuiteten i talterapeutsutbildningen.

På det humanistiska utbildningsområdet har Helsingfors universitet, Uleåborgs universitet, Tammerfors universitet, Åbo universitet och Åbo Akademi i dagsläget utbildningsansvaret för logopedi. Cirka 15–30 studerande börjar årligen i respektive enhet med produktion av utbildning och forskning. Åren 2015–2018 var antalet studerande som tagit emot en studieplats i logopedi totalt cirka 90 på årsnivå. Antalet utbildningar i logopedi har dock utökats tidsbegränsat under åren 2014 och 2015 med sammanlagt 55 personer. Dessa studerande kommer under de närmaste åren att söka sig till arbetsmarknaden.

Talterapeutycket är reglerat. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira beviljar efter ansökan en person som i Finland har avlagt utbildning för yrket i fråga rätt att utöva talterapeutycket som legitimerad yrkesperson. En person som genom utbildning i logopedi vid ett universitet har avlagt kandidatexamen (180 studiepoäng) och filosofiemagister (120 studiepoäng) i humanistiska vetenskaper kan hos Valvira ansöka om rätt att utöva talterapeutycket.

Examensinriktad fortbildning bygger på att tidigare avlagda studier och förvärvad kompetens räknas till godo. Fortbildningen är ägnad att uppdatera kompetensen hos dem som redan tidigare har avlagt en examen på högskole- eller institutnivå. Examensstrukturen i utbildningen till ett reglerat yrke är ofta stel, vilket kan göra det svårare att räkna tidigare slutförda studier och förvärvad kompetens tillgodo för en examen. Därför är examensinriktad fortbildning inte nödvändigtvis en ändamålsenlig form av utbildning för behörighet för det reglerade yrket som talterapeut.

Undervisnings- och kulturministeriet känner till problemet med bristande tillgång på talterapeuter.

Ändringar kring universitetens utbildningsansvar bygger i princip på förslag från universiteten. Enligt 7 § i 3 momentet i universitetslagen ska förordningen om utbildningsansvar beredas i samarbete med universiteten. Överväganden om nya utbildningsansvar skulle kräva såväl förslag från universitetet i fråga som diskussion om frågan med övriga universitet som ger utbildning. Universiteten har inte tills vidare framfört ändringsbehov vad gäller utbildningsansvaret för logopedi.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 94/2019 rd

Enligt 36 § i universitetslagen (558/2009) antas de studerande av universitetet. Universitetet beslutar också om grunderna för antagningen av studerande. Beslut om nybörjarplatser tillhör således av högskolorna autonomi.

Vid sidan av högskolornas beslut om utbildningsansvar ser man även till att helheten i systemet styrs genom överenskommelser om examensmål och på sätt säkerställer man att utbildningen riktas till områden som är viktiga med tanke på arbetskraftsbehovet. Högskolorna och ministeriet förhandlar våren 2020 om nästa avtalsperiod 2021–2024. Ministeriet och högskolorna avtalar om examensmålen före slutet av år 2019. I detta sammanhang kan man diskutera såväl eventuella ändringsbehov avseende universitetens utbildningsansvar som examensmålen för utbildning i logopedi under den följande avtalsperioden.

Helsingfors den 20.9.2019

Forsknings- och kulturminister Hanna Kosonen